

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HERTHA

TIDSKRIFT FÖR DEN SVENSKA
KVINNORÖRELSEN
UTGIVEN AV FREDRIKA BREMER-FÖRBUNDET
❧ REDAKTÖR: ELLEN KLEMAN ❧

ALLA DAMER BÖRA BEAKTA

vårt utomordentligt rikhaltiga urval av
eleganta och välgjorda

KAPPOR, DRÄKTER OCH ULSTRAR

FÖR PROMENAD OCH SPORT

KLÄNNINGAR i säsongens mest stilfulla modeller.

Dam-Linnevaror i finaste kvaliteter och mönster.

PAUL U. BERGSTRÖMS A.-B.

74 DROTNINGGATAN 74

:::

DAMKONFEKTIONEN 1 tr.

PASSFORMEN

å alla NK:s konfektionsvaror är så
fulländad, att man med fördel köper
dessa i stället för färdigsydda kläder

A/B NORDISKA KOMPANIET

ADVOKATFIRMAN

ANDÉN & STAËL von HOLSTEIN

Innehavare: Jur. Kand. EVA ANDÉN

Ledamot av Sv. Adv. Samf.

Rikstel.
75 76

Jur. Kand. MATHILDA STAËL von HOLSTEIN

LILLA VATTUGATAN 14, 1 tr., vid Brunkebergstorg

Allm. Tel.
Norr 18336

*Testamenten, boutredningar, äktenskapsförord, familjerättssaker, hyres-
ärenden, fastighetsförvaltning, juridiska uppdrag av alla slag.*

Även skriftliga förfrågningar besvaras.

A.-B. John V. Löfgren & Co

Kungl. Hovleverantör

Riiks 4 29 Fredsgatan 3 Stockholm A. t. N. 5048

Sverges äldsta, största och
bäst renommerade *specialaffär* i
**Siden- och Ylle-
klämnngstyger**

Prover till landsorten sändas *gratis*
och *franco*

Telefon
539
Malmö

Perseus

**Siden & Manu-
fakturaffär**

Alltid nyheter i största urval

HERTHA

ÅRGÅNG X

MARS 1923

HÄFTE 3

Den nya behörighetspropositionen.

Den sedan någon tid förebådade nya propositionen med förslag till lag angående kvinnas behörighet att inneha statstjänst och annat allmänt uppdrag blev i början av februari framlagd på riksdagens bord. Lagförslaget är i stort sett en upprepning av fjolårets och med avseende på motivering hänvisas till den tidigare propositionen. Det kungliga förslaget av i år har därför kunnat göras helt kortfattat och inskränker sig huvudsakligen att meddela skälen för de viddagna förändringarna.

Vad dessa förändringar innebära torde redan vara känt för Herthas läsare. Den första nyheten är alltså den att undantaget av diplomatiska och konsulära tjänster bortfallit och att således även denna gren av ämbetsmannakarriären föreslås öppnad för kvinnor. Departementschefen erinrar om att han redan förra året uttalat tveksamhet huruvida en uttrycklig undantagsbestämmelse beträffande ifrågavarande tjänster borde intagas i lagen och fortsätter därefter: »Då jag ägnat denna fråga ett förnyat övervägande, har jag icke kunnat undgå att taga alltmer bestämt intryck av den uppfattning, att en undantagsbestämmelse av detta innehåll icke är behöfelig. Att vid tillsättningen av diploma-

tiska och konsulära tjänster vederbörliga internationella hänsyn — vilka i främsta rummet åberopats såsom grund för bestämmelsen — skola beaktas, ligger så i sakens natur, att ett lagstadgande såsom direktiv för utnämningens rättens handhavande torde kunna undvaras.» Därefter åberopas att i åtskilliga främmande länder, däribland Danmark och Nordamerikas Förenta stater, lagen icke lägger hinder i vägen för kvinna att inneha diplomatisk eller konsulär befattning. Härtill kommer, »att kvinnor i ganska betydande mån och från ett flertal olika länders sida anlitas för en visserligen icke likartad, men dock i vissa hänseenden närbesläktad uppgift, nämligen det mellanfolkliga arbetet inom Nationernas förbund och dess delegationer.» Slutsatsen av detta resonemang blir, att undantaget av här omskrivna tjänster bör utgå ur lagförslaget.

I detta sammanhang torde det vara av ett visst intresse att erinra därom, att hr Lindhagen vid förra årets riksdag motionerade om diplomattjänsternas öppnande för kvinnor och att under sistlidna höst Fredrika-Bremer-Förbundet jämte Akademiskt bildade kvinnors förening och Föreningen kvinnor i statens tjänst ingått till

Kungl. Maj:t med en gemensam framställning i samma syfte.

Med avseende på tiden för den föreslagna lagens ikraftträdande anges den dag, som Konungen med riksdagen bestämmer. Detta innebär att tillämpningen av behörigheten skall uppskjutas, till dess att den pågående utredningen om avlönings- och pensionsförhållanden för kvinnor i statstjänst hunnit slutföras och riksdagen fattat beslut även i dessa stycken. Kungl. Maj:t har alltså i detta avseende böjt sig för den ståndpunkt, som utskottet förra året intog.

I samband med frågan om promulgationsordningen framhåller departementschefen starkt skälen varför behörighetslagen nu bör företagas till behandling och avgörande. Han yttrar: »Även om med lagens antagande förbindes nu angivna förbehåll om ikraftträdandet, äger dock ett sådant beslut en principiell betydelse, som enligt min mening icke får underskattas, i det att därmed tages ett klart och bestämt steg till infriande av det ord, som tidigare givits genom grundlagsändringen i fråga om kvinnors tillträde till statstjänster. Att mellan frågan om behörigheten att innehava statstjänst och omförmälda ekonomiska spörsmål skulle råda ett ovillkorligt samband, som skulle utesluta möjligheten eller lämpligheten av deras behandling vid skilda tidpunkter, lärer icke med fog kunna göras gällande. För min del vill jag fastmera av rent sakliga skäl se en bestämd fördel däri, att den förstnämnda frågan erhåller sin lösning oberoende av en blivande löne-

och pensionsreglering. I det läge, vari denna fråga numera befinner sig, lärer det icke böra ifrågasättas, att vid behörighetsområdets fastställande de ekonomiska synpunkterna skola vara de i första hand bestämmande.» Även framhålles att behörighetslagens antagande i den ordning nu föreslås torde komma att underlätta den pågående löne- och pensionsutredningen.

Att regeringen redan i år på nytt framlägger behörighetslagen vittnar onekligen om ett starkt intresse för denna reformfråga och en erkännansvärd lust att befordra den till lösning. Frågan om utsträckt behörighet för kvinna att vinna tillträde till statstjänst har så länge stått på dagordningen i vårt land och varit föremål för så grundliga utredningar, att ett avgörande ej längre bör uppskjutas, heter det i propositionen. Dessutom har den omständigheten naturligtvis inverkat att det endast var tre rösters övertikt i den ena kammaren, som i fjol fällde förslaget, under det att den andra kammaren utan votering godkände detsamma.

Den kungliga propositionen har i år liksom i fjol framkallat motioner med mer eller mindre långt gående avslagsyrkanden. Detta var ju att vänta, eftersom det finns en opposition. Motionärerna äro såsom förra året hrr Reuterskiöld och von Geijer. Den förstnämnde yrkar rent avslag under hänvisning till att löne- och pensionsutredningen ej är slutförd. Man kan emellertid vid genomläsandet av hr Reuterskiölds motion ej värja sig för intrycket att

även om den mycket omtalade utredningen varit lyckligen fullbordad, hemställan om avslag kommit i alla fall, fastän det då blivit nödvändigt att finna en annan motivering. Hr v. Geijer åter föreslår, att bland stats-tjänster, som ej må innehavas av kvinnorna, upptagas dels sådana domartjänster, för vilkas beklädande fordras lagkunskap, dels diplomatiska och konsulara tjänster, socialattaché- och kanslistbefattningar dock undantagna, och dels sådana tjänster, med vilka chefsbefattningar äro förenade. Vad beträffar domaretjänster är det icke nödvändigt att här ingå på ett bemötande av motionärens synpunkter, eftersom frågan om kvinnas tillträde till domaretjänster behandlas i en särskild artikel i föreliggande tidskriftshäfte. De båda andra yrkandena äro av motionären knappast motiverade. I fråga om diplomattjänsterna hänvisas till att internationella sedvänjor alltjämt lägga hinder i vägen för deras öppnande för kvinnor. Det torde vara tillfyllest att hänvisa till här ovan lämnade referat av den kungl. propositionen. Till sist ha vi så förslaget om chefsbefattningarnas undantagande. Detta är en upprepning av vad samma motionär yrkade i fjol och detta även så tillvida att han lika litet nu som då ansett nödigt att klargöra vad han menar med »tjänster, med vilka chefsbefattningar äro förenade», såsom orden falla i motionen. Detta är ett mycket slunkelt uttryckssätt och man svävar ännu in på andra året i ovisshet om vad motionären egentligen menat. Kanske har han själv funnit det vara

bortkastad möda att komma med en närmare definition.

Några andra förslag än de nu omnämnda har den kungliga propositionen icke föranlett. Under riksdagsdebatten i fjol förekommo emellertid från flera håll yttranden, som gävo vid handen att sympatier funnos för frågans lösning efter en vida mera principiell linje än den linje med angivna undantag, som regeringspropositionen följde då som nu. Enligt denna åskådning skulle man nöja sig med att fastslå kvinnas likaberättligande med man med avseende på tillträde till statens ämbeten och tjänster och sedan låta det naturliga urvalet sköta tillämpningen. Någon motion i denna riktning har emellertid icke framkommit vid årets riksdag. Möjligen skulle det ha inneburit att taga upp hela frågan igen ifrån början, i betraktande av den formulering 28 § i regeringsformen fått genom 1921 års grundlagsändring. Av naturliga skäl har den mera principiella linjen många anhängare i intresserade kvinnokretsar, men icke desto mindre är det visst att en lösning av frågan i den omfattning, som Kungl. Maj:t i år föreslår, skulle vara ägnad att bland kvinnorna framkalla stor tillfredsställelse och betraktas som ett betydande steg framåt. Kvinnorna torde alltså vara beredda att ge det kungl. förslaget sin anslutning och motse med stark spänning frågans behandling i riksdagen. Det är att hoppas att sakens anhängare i år skola lyckas bringa behörighetsfrågan till lösning.

AXIANNE THORSTENSON.

Kvinnornas tillträde till domarämbeten.

Hur man löst frågan i utlandet.

Den vid fjolårets riksdag fallna propositionen om kvinnas behörighet att innehava statstjänst och annat allmänt uppdrag har ånyo, med ett par ändringar, framlagts för riksdagen. Det är väl att hoppas att regeringsförslaget denna gång har alla utsikter att bli antaget. Den brännande frågan blir efter allt att döma frågan om kvinnors tillträde till domareämbetet.

I fjol väcktes av borgmästare von Geijer en motion om kvinnors undantagande från domare- och chefsbefattningar. Det är sannolikt icke så mycket rätten att innehava ordinarie domareämbeten som härvidlag väckt beänkligheter. Det är särskilt frågan om möjligheten för kvinnor att leda de muntliga förhandlingarna vid våra häradsrätter, som man varit orolig för. Vårt rättegångsväsen är ju ordnat så att ordförandeplatsen i en häradsrätt mycket ofta skötes på förordnande av de unga notarierna på domskansliet. Det anses t. o. m. nästan som en rättighet för varje tingsbiträde, som inte visat sig fullkomligt omöjligt, att på detta sätt få försöka sig som domare. Borgmästare von Geijer och andra betänksamma mena nu att 25-åriga flickor icke äro lämpliga som domare. Detta torde vara mycket svårt att förneka.

Frågan är emellertid knappast riktigt ställd. Det gäller ju att avgöra, huruvida de unga kvinnliga notarierna skulle vara mera olämpliga än sina

manliga kamrater. Ingen lär väl kunna påstå att 25-åriga ynglingar så särskilt väl lämpa sig för domarens krävande kall. Utan fara för överdrift skulle man snarare våga påstå motsatsen. Och trots det att vårt rättegångsväsen tillstodjer dessa unga notarier att sitta som domaremakts utöfvare, upprätthållande så gott de förmå domstolens och rättsskipningens auktoritet, tror jag ingen anser att det svenska folkets känsla av vördnad för domstol och rannsaking är svagare än andra folks. Erfarenheten visar också att det är ganska sällan som oordningar eller störande moment förekomma under förhandlingarna vid våra underrätter. Skulle nu en ung kvinnlig notarie ha så mycket svårare att upprätthålla ordning och auktoritet än en ung man? Innan den unga kvinnliga notarien sätter ting har allmänheten redan länge sett och hänvänt sig till henne såsom notarie å domskansliet. Det är alldeles icke sannolikt att vår lojala svenska tingsmenighet skulle brista i vördnad mot henne när hon i sin tur, så väl som den unge notarien, kommer att leda förhandlingarna innanför domareskranket. Kvinnans framträdande i det offentliga livet är ju numera en så alldaglig företeelse, att den i och för sig väcker varken förvåning eller löje.

Utän att ge mig in på dessa ändlösa generaliserande och subjektiva omdömen om kvinnans egenskaper jämförda med mannens, skulle jag här vilja

erinra om en egenskap, som jag tror ganska allmänt anses vara karakteristisk för kvinnan. Hennes samvetsgrannhet. Innan en ung kvinna sätter sig som ordförande i en häradsrätt har man all anledning antaga att hon, d. v. s. denna kvinna, prövat sina krafter — icke kvinnans krafter i allmänhet — prövat sin förmåga att med reda och ordning föra förhandlingarna, upprätthålla auktoriteten o. s. v. Ja, jag tror t. o. m. man har anledning att antaga att en ung kvinnlig juris kandidat företager en sådan självrannsakan långt strängare än vad motsvarande unge manlige notarie prövar sina krafter. För de unga juristerna har domareförordnandet hittills kommit så tämligen automatiskt. En kvinnlig jurist däremot kommer säkert att på ett helt annat sätt känna uppmärksamheten riktad på sig och på hur hon kommer att gå i land med det åtgagna värvet. Ganska allmänt brukar det också sägas att en ung kvinna mognar tidigare än en ung man. En annan omständighet, som torde vara ägnad att lugna de betänksamma, är den att urvalet bland de kvianliga juris kandidaterna är, och säkerligen länge framåt i tiden kommer att vara, ofantligt mycket strängare än bland de manliga. En ung man slår i många fall in på den juridiska banan helt enkelt därför att han måste något göra. Det torde vara mycket mera sällsynt att unga kvinnor slå in på denna bana och fullfölja de juridiska studierna utan att ha en mera utpräglad läggning därför, kanske också ha ett litet plus av viljestyrka och allvar utöver genomsnittet.

Det kan i detta sammanhang ha sitt intresse att se hur frågan om kvinnors tillträde till domareämbeten blivit löst i en del andra länder.

Norge.

I vårt grannland Norge har kvinnan sedan 1912 haft tillträde till alla statsämbeten med undantag av militära och civilmilitära, prästerliga samt diplomatiska och konsulära ämbeten. Redan 1891 framlades motionsvis det första förslaget om kvinnors rätt att tillträda statsämbeten. Detta förslag gick ut på full likställighet för kvinnor. Åren 1903—1904 framlades för stortinget en kungl. proposition, där liksom i det hos oss nu framlagda regeringsförslaget i en första paragraf gjordes ett uttalande om likställighetsprincipen. En andra paragraf innehöll en uppräknig i grupper av de ämbeten, till vilka kvinnorna icke skulle ha tillträde. Dessa grupper voro ej mindre än tretton. Det är av intresse att se att domareämbetena icke förekomma häribland. Om dem rådde det egentligen ingen strid i Norge. När sedan 1911 en ny proposition framlades var antalet undantagsgrupper reducerat till fem, och icke heller nu förekom det någon strid om domareämbetena. Regeringsförslaget antogs av 1912 års storting.

Det är att märka att Norge hör till de få land, vilkas rättegångsväsen, liksom vårt, ger möjlighet åt en ung notarie, i Norge s. k. »edsvoren fuldmægtig», att fälla dom. Denna fullmäktige är biträde åt »sorenskriveren», underdomaren på landet. Att sorenskriveren haft kvinnliga ju-

risten till biträden har helt naturligt redan inträffat många gånger, och dessa ha också många gånger, t. o. m. före fyllda 25 år, vid tillfälligt förhinder för sorenskriveren fått träda i hans ställe som domhavande. Ett verkligt förordnande såsom sorenskriver har innehafts av en kvinnlig jurist, fröken Sofia Schjött. Hon är numera byrets-assessor i Kristiania. Hon sitter således som domare i byretten, den första, och beträffande vissa mål andra, instansen i Kristiania.

Danmark.

I Danmark framlade regeringen i januari 1919 ett »Forslag til Lov om Kvinders Adgang til Tjenestestillinger og Hverv». Detta förslag gick ut på genomförande av full likställighet beträffande alla statens och kommunens ämbeten och tjänster med undantag blott för de militära. Förslaget antogs i oförändrat skick av Folketinget. I Landstinget uppnåddes icke enighet om regeringens förslag. Betänkligheterna angingo dock icke frågan om kvinnors rätt att bli domare. Det var blott rätten till prästerliga ämbeten, som striden gällde. När frågan slutligen 1921 avgjordes, hade oppositionen, som alltjämt rört sig om kvinnas tillträde till prästämbetet, lyckats genomdriva att från den allmänna likställighetsregeln gjordes undantag även för prästerliga tjänster. Beträffande domareämbetets öppnande för kvinnor rådde däremot full enighet.

Man har i Danmark redan haft exempel på att kvinnor fungerat som ordförande i underrätt. En kvinna, fru Berlème Nix, blev i fjol utnämnd till

allmän åklagare vid Aarhus Kriminalret.

Varken i Norge eller Danmark har man haft kännning av att några som helst olägenheter voro förenade med kvinnans framträdande som domare. Detta förvånar heller icke den, som något följt med kvinnorörelsens historia. Varje gång det gällt någon utvidgning av kvinnornas arbetsfält har det funnits gott om olycksprofeter, som spått att ofärd skulle följa därutav och att just till det arbetsområde, varom fråga varit, skulle kvinnan vara alldeles särskilt litet lämpad. Sedan förändringen väl genomförts har det sällan eller aldrig kunnat uppvisas att den verkligen medfört några olägenheter.

Tyskland.

Den nya tyska republikens riksförfattning av den 11 augusti 1919 tillförsäkrar kvinnan i princip full jämställdhet med mannen och tillträdesrätt till alla ämbeten. Dess artikel 128 föreskriver nämligen att alla statsmedborgare utan åtskillnad skola äga tillträde till statens ämbeten och att alla undantagsbestämmelser mot kvinnliga befattningshavare upphävas. Emellertid skulle statstjänarnas ställning närmare regleras och denna princip praktiskt genomföras genom särskild rikslagstiftning. Denna särskilda rikslagstiftning emotsågs naturligtvis med största spänning av kvinnorna i Tyskland. Isynnerhet avvaktade man med iver hur regering och riksdag skulle ställa sig till frågan om kvinnans tillträde till domareämbeten och till den juridiska banan över huvud taget. Regeringen var för likställighetsprinci-

pens genomförande även på detta område och framlade våren 1922 först ett förslag om att kvinnor skulle få rätt att bli »Schöffen». Detta ämbete är ett oavlönat förtroende uppdrag. Två Schöffen bilda tillsammans med amtdomaren första instans i smärre brottmål. Tolv Schöffen, här kallade Geschworene, sitta som jury i den s. k. Schwurgericht, en slags extra domstol, som avgör svåra brottmål. Domen fälles av tre ämbetsdomare medan juryn blott avgör frågan om den tilltalade är skyldig eller ej. Det nyss nämnda regeringsförslaget möttes först av häftigt motstånd i riksdagen. Högerpartiet ville icke medge, att kvinnor skulle kunna bli lekmannadomare i andra brottmål än sådana, som rörde barn och kvinnor. Ävenså invände man, att det stora flertalet kvinnor sannolikt alls icke önskade utnämnas till dylika hedersposter och att de, som betungades därmed, härigenom skulle komma att försumma sina familjeplikter. Man ville därför, att om kvinnor över huvud taget skulle kunna få bli dylika lekmannadomare och jurymän, skulle de åtminstone ha vidsträcktare rätt att avsäga sig än männen.

Förslaget behandlades i riksdagen ingalunda utslutande efter partilinjerna. Såväl vid förhandlingarna som vid röstningen visade det sig att meningarna för och emot förslaget voro starkt delade inom de olika partierna. Så gick till exempel en av talarna ur det konservativa tysknationella partiet med värme och energi i elden för förslaget. Han var för resten själv domare och grundade sin anslutning

till regeringens förslag på sin egen mångåriga erfarenhet såsom domare. Han var övertygad om att kvinnornas insats inom rättsskipningen skulle komma att visa sig välsignelsebringande, enär de enligt hans mening ofta visade sig besitta en skarpare och finare rättskänsla än männen. Dessutom stod han på den ståndpunkten, att, sedan kvinnorna genom den allmänna rösträtten blivit medverkande vid lagstiftningen, var det en oavvislig konsekvens att de också skulle få tillfälle att medverka vid rättsskipningen.

Särskilt starkt intryck gjorde justitieministerns framställning av sin egen ståndpunkt till förslaget. »Jag har icke», sade han, »skrivit denna lag ut ifrån kvinnorrättigheternas synpunkt, utan ut ifrån synpunkten: rättsvårdens intresse. Säkert är förmågan att sätta principerna över individen, att sätta de allmängiltiga reglerna över det särskilda fallet, förståndsmässiga avvåganden över känslsynpunkter en övervägande manlig egenskap; dessa egenskaper bilda säkert huvuddragen i vår rättsskipning, och de komma allt framgent att bilda huvuddragen däri. Men också här ges det ett mer och ett mindre, också här kan man gå till en farlig överdrift, också här finns det kanter som behöva avslipas; och vid sidan av det manliga sättet att bedöma förhållanden har det kvinnliga omdömet med dess mera individualiserande omsorg om det speciella fallet, dess mera intuitiva uppfattning av vanskliga psykologiska förhållanden, dess starkare känsla för personlig rätt, samma krav på beaktande i rättsskipningen. Jag hoppas

att, genom denna lag, allmän mänsklig rätt skall träda i stället för den rent maskulina rätten.»

Justitieministerns anförande ansågs i hög grad ha bidragit till att förslaget gick igenom. Män och kvinnor blevo likställda icke blott i rättigheten utan även i skyldigheten att mottaga förtroendeuppdraget som lekmanna-domare. Endast åt barnmorskor gavs en särskild rätt till avsägelse. Kort därefter antog riksdagen en lag, som öppnar hela den juridiska banan för kvinnorna. De kunna således numera i Tyskland bli ämbetsdomare, rättskrivare, advokater m. m. Emellertid ha kvinnor förut icke haft rättighet att taga mer än den första graden av den tyska juridiska statsexamen, medan det för möjligheten att innehava domareämbete fordras ännu en andra grad, vilken kvinnor hittills icke haft rätt att avlägga. Nu ha de även fått rätt härtill, och flera kvinnor arbeta redan på avläggandet av denna examen.

England.

I England beslöt parlamentet genom en lag av den 23 dec. 1919, att kvinnor icke på grund av sitt kön eller på grund av giftermål skulle vara förhindrade att bekläda civila eller judiciella ämbeten eller bedriva civila yrken. Icke heller skulle en kvinna på sådana grunder vara befriad från plikt att tjänstgöra såsom medlem av jury.

Genom en särskild förordning (Order in Council) skulle regeringen emellertid kunna bestämma om vissa särskilda inskränkningar i kvinnas rätt

att tillträda befattningar i den civila statstjänsten. Dylika inskränkningar gällde däremot ej för rätten att tillträda judiciella befattningar. Rörande kvinnors tillträde till de egentliga högre domareämbetena tyckes i början någon tvekan ha rått. Attorney-general interPELLERADE emellertid i parlamentet i maj förra året angående denna fråga och gav på denna interpellation följande skriftliga svar: »Varje kvinna, som visar sig besitta de kvalifikationer, som fordras för rätten att bekläda ett domareämbete, har i likhet med varje man rätt att tillträda ett dylikt ämbete.»

Kvinnor äro således berättigade att vinna tillträde till vilka juridiska befattningar som helst. Helt naturligt har ännu icke några kvinnor utnämnts till högre domareämbete. Dessa utses nämligen bland de advokater (barristers) som ha rätt att uppträda inför domstol, och man måste, för att kunna bliva domare, ha praktiserat som barrister ett längre antal år. Hittills ha elva kvinnor kvalificerat sig såsom barristers. De ha därmed, sedan läro- och aspirantären lyckligen genomgåts, fått rättighet att plädera såsom advokater inför domstol. Det första uppträdandet av en kvinnlig advokat inför domstolen ägde rum i november 1922 då en kvinna med framgång förde talan i en skilsmässosak. Att denna debut måste ha väckt ett helt annat uppseende än motsvarande debut hos oss kan man lätt förstå. I Sverige får ju vem som helst föra talan inför rätta, man behöver icke ens ha tagit juridisk examen för att ha rätt härtill. Barris-

ters i England bilda däremot ett synnerligen utvalt och exklusivt skrå, och de uppträda inför domarskranket med stor solennitet, iklädda svart kåpa och stångpiskperuk.

När en barrister efter många års framgångsrik praktik anser sig särskilt skicklig i sitt yrke, begär han

(och väl inom en icke allt för avlägsen framtid även hon) att få titel av »King's Counsel», med rätt att sätta de betydelsefulla bokstäverna K. C. efter sitt namn och att bära kåpa av siden i stället för sådan av vanligt svart tyg.

RUTH STJERNSTEDT.

Jur. kand.

Sakkunnigekommitténs förslag om kvinnliga präster.

Kommittébetänkandet angående kvinnors tillträde till prästerlig och annan kyrklig tjänst föreligger nu färdigt.

Som bekant hade denna fråga ifrån början skilts ut ifrån den övriga utredningen om kvinnors tillträde till statstjänster, och den för ärendet tillsatta kommittén har haft att behandla den för sig sedan kommittén 1920 fullgjort den förra utredningen och framlagt sitt betänkande på denna punkt.

Som väntat var innehåller det nu framlagda förslaget ett yrkande på att kvinnor skola vara likställda med män i fråga om behörighet att prästvigas. Med avseende på behörigheten att inneha prästerlig tjänst begäres samma principiella likställighet, men härvid komma inskränkningar in, som praktiskt taget ganska betydligt kringskära likställigheten. Så menar kommittén att bestämmelse skulle göras om att kvinna icke må förordnas till prästerlig tjänstgöring eller utnämnas till prästerlig tjänst i annan församling än sådan, i vilken minst två prästerliga tjänster finnas och där den ena av dessa har manlig innehavare. Vidare

kompletteras denna skyddsåtgärd, om man så får uttrycka sig, med föreskrifter, vilka innebära ytterligare garanti för att en församling ej mot sin vilja skall komma att få en kvinnlig präst. Det föreslås att domkapitlet skall vara skyldigt att inhämta yttrande av respektive församlings kyrkoråd innan kvinnlig präst erhåller missiv. Då ordinarie prästerlig tjänst, vilken kan sökas av kvinna, blir ledig skall domkapitlet först 30 dagar efter ledighetens inträdande kungöra den till ansökan ledig, och under denna respittid kan församlingen anmäla sin önskan om att platsen ej må besättas med kvinnlig präst.

Helt undantagna för kvinnliga präster äro sådana prästerliga tjänster med vilka följer tjänstgöring vid krigsmakten eller vid vissa för män avsedda korrektionsanstalter m. m. d.

I fråga om kyrkliga, icke prästerliga tjänster, d. v. s. till de så kallade till kyrkobetjäningen hörande eller i övrigt som biträde åt prästerskapet inrättade befattningar, föreslås likställighet män och kvinnor emellan.

Förslaget upptar inte något undan-

tag för gift kvinna från i övrigt för kvinnor tillgänglig prästerlig eller annan kyrklig tjänst. På denna punkt har emellertid en av de kommitterade, professor E. Rodhe, reserverat sig då han anser att förslagets bestämmelser endast böra gälla ogift kvinna.

Kringblick.

Crosby Hall. Det låter som en gammal äkta engelsk roman med det traditionella herresätet, plus familjespöken och mera sådant. På ett sätt är det också närmast det — och ändå det nyaste nya i tiden.

I Bishopsgate, London, stod ännu i början av detta århundrade den ståtliga fjortonhundratalets byggnaden Crosby Place. Ryktbara namn äro förbundna med den: Sir John Crosby själv, en av stadens mäktigaste män på sin tid, Richard, härtig av Gloucester — också känd under namnet Richard III — Sir Thomas More, grevinnan av Pembroke, Sir Philip Sidneys syster och mor till William Herbert, Shakespeares vän, ha ägt den eller bott där. Femton- och sextonhundratalets förnämligaste och ryktbaraste engelsmän ha där gått ut och in, den har varit residens för ett flertal Lord Mayors och scenen för den överdådiga gästfrihet som staden London alltid varit känd för. Kanske är dock den bankett som Sir John Spencer gav till drottning Elisabets ära år 1595 den ryktbaraste av de festligheter som där gått av stapeln.

Men glansen kring Crosby Place började blekna. Eldsvådor härjade den, och snart stod endast »the Great Hall» oskadad kvar. Den hade att genomgå många förnedringsperioder, den blev livsmedelsmagasin, vinupplag, och den underbart vackra gamla hallen vandaliserades på alla de sätt. Omkring mitten av 1800-talet syntes den dömd till undergång, men räddades av en kvinna med sinne för dess oskattbara historiska värde,

en Miss Maria Hackett, som övertog och betalade arrende för den.

År 1907 slog emellertid dess ödestimma. Ingen Maria Hackett fanns som förhindrade det stora Förenade Bankbolaget Indien, Australien och Kina att inköpa området och riva ned Crosby Place för att få rum för sina affärsbyggnader.

Så mycket utträttade emellertid allmänandan och vad man kanske får kalla Londons skönhetsråd att varje sten och varje bjälke som bröts loss från den plats den fyllt ut i fyrahundrafemtio år nummerades och omsorgsfullt stuvades undan tills en dag den gamla historiska byggnaden skulle kunna resas på nytt på ett lämpligt ställe.

En dag reste den sig också verkligen, nu under namn av Crosby Hall, på nytt, vid Chelsea Embankment. Där finns givetvis en del som verkar nytt byggarbete. Men en gång inne i »Stora Rummel» med dess ädla takresning och västra väggen bruten av det utbyggda fönstret, verkar det hela historia och tradition fullt så mycket som i Bishopsgate, och Gloucesters, Sir Thomas, drottning Elisabets skuggor kunna fullt så väl som någonsin förr i Bishopsgate tänkas söka sig in i den gamla hallen med dess gömda minnen.

Andra innevånare har den efter sin uppståndelse inte haft intill nu. Men nu är det som den nya tiden skall draga därin. Den engelska föreningen av Akademiskt Bildade Kvinnor ämnar helt enkelt förvärva Crosby Hall till ett internationellt klubbhus för all världens studerande kvinnor som komma till London.

Sådant kunna engelskorna åstadkomma. De för inredning m. m. erforderliga 25,000 punden äro i det närmaste tecknade. Universitets- och allmänna föreningar, liksom staden själv äro livligt intresserade av saken. Lord Mayorn av London, grevar och baroner, Mrs Fawcett och baronessan Rhonda stå som gynnare av den. Längre dröjer det väl inte förr än Crosby Hall öppnar sig som det engelska klubbhus där medlemmarna av den internationella föreningen av akademiskt bildade kvinnor skola tagas emot som i eget hem.

Med Fredrika Bremers vän i ett Birgittas kloster.

Många av Herthas läsare känna Margaret Howitt genom hennes bok om sitt år hos Fredrika Bremer (*Twelve months with Fredrika Bremer in Sweden*). Men det är kanske inte så många som veta, huru denna Sveriges vän alltjämt med oförminskat intresse lever och verkar i England (sedan hon genom kriget drevs från sitt förutvarande hem i Tyrolen). Det är vackert höra henne tala om Fredrika Bremer. Hon, som redan från barndomen fick leva med i kretsen av tidens mera bemärkta personligheter, umgås med spetsarna inom engelsk diktning och kultur över huvud taget, säger om Fredrika Bremer: »Aldrig har jag träffat en människa, som hunnit till så stor en kethet som hon.»

De sista åren har miss H. — som bakom sig har en betydande produktion, bl. a. den omfångsrika, på tyska utgivna biografien över konstnären Friedrich Overbeck — ägnat särskild uppmärksamhet åt Birgitta, och det är att vänta, att vi snart genom henne få en ny bok om vårt helgon.

Det var detta gemensamma intresse, som först förskaffade mig äran av ett brev från henne, med ingående diskussion av ett detaljproblem inom birgittinerforskningen. En dam, som varit bekant med Fredrika Bremer, måste naturligtvis vara rysligt gammal! Jag föreställde mig ett bräckligt väsen i en vilstol, som kanske knap-

past kunde orka taga emot för någon timme.

Stor blev därför min överraskning, när miss Howitt vid mitt besök i London — själv bor hon i Cornwall — besvarade mitt lilla hälsningskort med förslag om en gemensam resa till det engelska birgittinerklostret i S. Devonshire, Syon Abbey, som det heter efter det forna klostret (före reformationen). Det var ruskigt novemberväder, och jag tänkte med oro på den risk, för vilken detta bräckliga, åldriga väsen skulle utsättas genom en åtta timmars resa med flere tågbyten. Jag tackade vördsamt, men hemställde om inte mötesplatsen kunde ställas så att jag finge lejonparten av resan och hon sålunda ej behövde utsätta sig för någon förkylning. Varpå jag fick till svar, att hon inte brukade förkyla sig och att det gudske- lov ej var något fel med hennes hälsa.

Jag hade inte behövt oro mig! Den lilla blåklädda muskulösa gestalten med de äppleröda kinderna, det vita håret och de stora, strålande, klara, odygdsglittrande och dock så trygga och fasta ögonen — allt talade sannerligen om full vigör! En sådan hjärtlighet, klarhet, intelligens och kvickhet på en gång. Och framför allt: sådan strålande hälsa, sådan tindrande friskhet! Miss Howitt var tydligen spänstigare och yngre än jag, trots de 80 åren (eller mer)!

I den sista höstprakten foro vi ge-

nom det vackra Devonshire tills vi nådde Chudleigh och därifrån gjorde bergbestigningen till »Sion». Till att börja med undfägnades vi där med en utmärkt god middag, vars alla läckerheter, från hönsen till honungen och päronen, utgjorde produkter av klostrets ägor och nunnornas omvårdnad.

Den vänliga »Lady Abbess» hade tillåtit flera av nunnorna komma ned i parlatoriet för att träffa miss Howitt och den svenska gästen. Här var ingen svart ridå bakom järngaller med väldiga piggar (som jag nyligen sett i karmeliterklostret i London); ett glest staket av smala träribbor, mellan vilkas korsningar man ledigt kunde både se varann och räcka varandra handen — det var hela »klausuren» här i samtalsrummet.

Ehuru den övriga delen av klostret är helt avstängd för besökande, kan klausuren stundom upphävas. Så berättade nunnorna, hur den helige fadern under kriget, då inga skördearbetare stodo att få, tillåtit dem att själva gå ut på åkrarna och ta in säden och höet, iklädda halmhattar och overalls över nunnedräkten! Ögonen glänste så muntra på den syster, som berättade detta — det måste ha känts som ett vidunderligt och spännande äventyr!

De verkade så unga, de flesta systarna. Enligt en ny förordning, som gäller alla ordnarna, får novisen först efter fem års förlopp avge nunnelöftena. (Det betyder så föga, menade en nunna i Augustinerklostret, som jag senare besökte. »The temptations come later on», fortsatte hon.) Men

det var endast en av de närvarande, som kommit med som novis sedan denna väntan blev fastställd. Några av dessa, som bestämt sig för »evärdelig innelyckelse», hade lidandesmärkta ansikten. Men det var förvånande, hur barnsligt muntra och enkla de flesta voro. Skrattsalvorna ljödo gång på gång, under den moderliga abbedissans vänliga deltagande. Det var så mycket utfrågning om Sverige, och så var där ju den oförlikneliga miss Howitt, som kunde konsten att vara ung och glad och få människorna att le. Jag stod där med skammen, när hon framställde mig som expert på Birgitta, ty den som utan till kunde citaten ur de fornsvenska handskrifterna (och dessas nummerbeteckning i biblioteken!), det var inte jag det, utan miss Howitt!

Klostrets manuskript ställdes vänligt till förfogande, och mer än en gammal handskrift sköts fram och tillbaka i lådan under gallret, medan timmarna flögo under sakliga samtal eller muntert småprat. Den stora boken om klostrets vandringshistoria fingo vi se. (Syon Abbeys konvent hamnade — efter tillfällig landsflykt i Belgien — med sin abbedissa i Spanien; det är den enda engelska orden, som haft obruten succession från Henrik VIII:s dagar ända fram till återflyttningen i hemlandet. Det behöll sin engelska prägel där i Södern genom att vissa familjer skickade sina döttrar dit, medan de spanska systrarna sökte sig till sina inhemska konvent.) Och så visades klostrets exemplar av Uppenbarelserna och vidare alla de

nytextade, fint illuminerade bladen, som varje syster undertecknar som sitt klosterlöfte. (Bland det i lådan transporterade befann sig även en liten engelsk receptbok, tillhörig en svensk f. d. sjuksköterska, en fröken Nyström, som jag har denna enda utväg att försöka få rätt på och meddela att hennes lilla bok finnes att få hos mig!)

Dagen ilade fort mot sitt slut. Och nunnorna skulle gå in i kapellet och sjunga »Ave Maris Stella». Men innan dess bådo de så innerligt att få höra Fader vår på Birgittas tungomål. Så skildes vi åt. Ty i kapellet rådde verklig klausur. Nunnorna syntes ej, endast silverklängen av rösterna nådde ut i den lilla kyrkan, där miss Howitt och jag voro de enda åhörarna. Om jag undantar kaplanen förstås, en ung irländare, i vars sällskap vi där-efter intogo aftonvard.

Det var mitt under irländska striden. Vi råkade in på spörsmålet om avväpning. Men Father O'Connor log åt tanken. Miss Howitt gav vördsamt spydiga och glittrande skälmska inkast — hon såg väl, att »fader» O'Connor ännu var ung och dum, så »father» hon än i varje mening nämnde honom. Men jag tog honom på allvar och dispute-rade med honom och fick hans slutreplik (understruken av de starkaste gester): »The Irish are the most Christian and the most fighting of all the nations of the world!»

Ovanpå detta ville han inte tala mer utan tog lyktan och lyste oss i höstmörkret nerför backen till värds-huset i Chudleigh. Där blinkade lju-

sen fredligt emot vandrarna, som sökte sig till ro efter klosterbesöket. Och den som efter en lång, ansträngande dag steg upp klockan 6 och gick i mätta i Syon, det var miss Howitt, det, och inte

EMILIA FOGELKLOU.

De tre nya kretsarna.

På inbjudan av fru Marianne Ekman samlades den 10 februari å landshövdingeresiden-set i Mariestad därvarande ledamöter av Fredrika-Bremer-Förbundet för att överlägga om sammanslutning till en lokalkrets. Sedan en redogörelse för F.-B.-F:s årsmöte förliden sommar i Hälsingborg lämnats, begärde fru Andriette Florén ordet och talade för bildandet av en Mariestads-krets, vilket också omedelbart beslöts.

Till styrelseledamöter utsågos fruarna Marianne Ekman, Andriette Florén, Karin Brock och Emilie Bergman samt fröken Gerda Lindblom. Till suppleanter valdes fruarna Sigröd Holmberg och Hild Sjöberg-Nilson.

I Halmstad hade den 19 febr. anordnats ett möte å Hotell Svea för utrönande av intresset för tillkomsten av en F.-B.-F.-krets. Bland de närvarande märktes de flesta ledarna för stadens föreningsliv, varför man genast vid mötets öppnande kunde förutse att om den planerade föreningen kom till stånd skulle organisationen kunna överlämnas åt fasta och förfarna händer.

Efter ett föredrag av fru E. Quensel, Malmö, om Fredrika-Bremer-Förbundets organisation och verksamhet beslöts att samma kväll bilda en lokalkrets. Till medlemmar av den nya kretsens styrelse valdes grevinnan Stina Mörner, ordf., frök. Anna Ljungberg, v. ordf., fru Asse Fogelklou, sek., fru Gerda Appeltofft, kassaförvaltare, och till övriga ledamöter fröken Olga Lindström, fru Anna Berggren och fru Vivi Ehnbohm. Till revisorer utsågos fru Hedvig Heumann och fröken Marit Olde samt till revisorssuppleant fru Anna Nyström.

Alla de närvarande, ett 40-tal, antecknade sig som medlemmar i föreningen. På mötesförhandlingarna följde ett par timmars av utmärkt slämning präglad samkväm, varvid förekom sång av fröken Karin Zell.

Och nu, i själva pressläggningsögonblicket, kommer underrättelsen om att krets bildats i Karlstad, den 5 mars. Till ordförande valdes fru Gerda Hellberg, och ett 90-tal medlemmar anmälde sin tillslutning till den nya kretsen.

Från F.-B.-F.-kretsarna.

Mjölbykretsen höll den 1 februari sitt första årsmöte under ordförandeskap av fröken Inez Flinta. Ansvarsfrihet beviljades styrelsen och till ledamöter av densamma för det kommande året valdes fröken Flinta, ordförande, fröken Ebba Cnattingius, vice ordförande, fröken Lisa Olsson, sekreterare, fru Rakel Gerholm, vice sekreterare, och fröken Ingeborg Barr, kassör, med fröken Teckla Mattsson och fru Helga Norrby som ersättare. Revisorer blevo fru Aina Gustafsson och fru Gertrud Wågman.

Jönköpingskretsen, som höll sitt årsmöte den 1 febr., inledde detta med en diskussion om »Det nya skolförslaget», med läroverksadjunkten A. Norman som huvudtalare. Vid den därefter följande behandlingen av årsmötesärendena fattades beslut om att öka styrelsens medlemmar till elva och valdes till styrelse för kretsen fru Thyra Schartau, ordf., fröken Emma Aulin, v. ordf., fru Anna Ljungberg, sekr., fru Signe Sörensen, v. sekr., fröken Ellen Schånberg, kassör, fruarna Anna Hall, Anna Weinberg, Gerda Roempke, Lina Andrén, Elin Neuman och fröken Elsa Petersson. Sju nya medlemmar antecknade sig under kvällen.

Propaganda gjordes för nya medlemmars vinnande samt nya prenumeranter å Hertha.

Karlskronakretsens årsmöte hölls den 5 febr. å flickläroverkets högtidssal under ordförandeskap av fru Eva af Geijerstam. Års- och revisionsberättelserna före-

drogos och styrelsen beviljades decharge för det gångna årets förvaltning. Av årsberättelsen framgick att medlemsantalet vid årets slut var 83, och kretsens affärer visade en behållning av omkring 100 kronor.

Den gamla styrelsen omvaldes, med undantag av fru Inez Danelius och fröken Sigrid Kruse, vilka undanbett sig återval, och som ersattes av fruarna Alma Falk och Märta Weinberg. Styrelsen utgöres således under innevarande år av fröken Hanna Andersson, fruarna Alma Falk, Eva af Geijerstam, Elisabeth Pihl och grevinnan Louise Wachtmeister, med fröken Nanny Carlsson och fruarna Anna Swedin och Märta Weinberg som suppleanter. Till revisor omvaldes fru Cissi Sylvan och nyvaldes, i st. för fru Alma Falk, fröken Signe Nilsson. Revisorssuppleanter blevo fruarna Maria Lagerholm och Ester Lundmark.

Efter förhandlingarnas slut lämnade fru Elisabet Quensel, Malmö, en av skioptikonbilder beledsagad redogörelse för F.-B.-F:s praktiska verksamhet.

Vid samma afton hållet styrelsesammanträde återvaldes till kretsens ordförande fru Eva af Geijerstam, till vice ordförande fröken Hanna Andersson och till kassaförvaltare fru Anna Swedin. Till sekreterare utsågs fru Alma Falk.

Kretsen Lund med omnejd hade den 6 febr. årsmöte under ordförandeskap av fröken Hanna Möller och med stor tillslutning av medlemmar. De i tur avgående ledamöterna omvaldes och nyvaldes fru Karin Mortensen efter fru Anna Kindblom, som under det gångna året avlidit. Styrelsen består nu av fru Anna Herrlin, ordf., fröken Hanna Möller, v. ordf. och mötesvärdinna, fröken Elna Persson, kassaförv., fru Carola Eklundh, sekr., fru Märta Björnbom-Romson, fröken Maria Åkesson, fruarna Karin Mortensen, Malin Holmström-Ingers, Signe Nilsson-Ehle och Maria Backman. Till representant vid förbundets årsmöte i Göteborg valdes fru Anna Herrlin med sekreteraren som suppleant.

Efter förhandlingarnas slut höll fru Ingers föredrag om Jenny Lind, beledsagat av sänger av Geijer, Josephsson och A. F. Lind-

blad, sjungna av fru Runnqvist Jakobsson och vid därpå följande samkväm läste fru Eklundh en berättelse av Selma Lagerlöf.

Örebrokretsen sammanträdde till årsmöte den 8 febr. i Risbergska skolan, varvid fröken Ida von Plomgren höll ett anförande, erinrande om landsortskretsarnas betydelse för förbundet i dess helhet och dess uppgifter i närvarande stund. Efter en därpå följande kort diskussion ajournerades sammanträdet till den 21 februari, då styrelseval förrättades. Fröken Ada Arvedson, fruarna Elin Lind, Elisabeth Karlsson, Natalie Hainer och Signe Lundgren återvaldes och nyvaldes fruarna Augusta Palmberg, Anny Widén, Hildegard Larsson samt fröken Elsa Lindh. Revisorerna blevo fröknarna Gunnil Blomkvist och Sigrid Håkansson och revisorssuppleanter fröknarna Matti Wahlberg och Eva Örström.

Vid sammanträde inom styrelsen utsågs till ordförande fru Palmberg, till v. ordförande fröken Arvedson och till sekreterare fru Lundgren. Till kretsens representanter vid förbundets blivande årsmöte i Göteborg valdes fru Palmberg och fröken Arvedson.

Kristianstadskretsens årsmöte ägde rum den 9 febr. i Högre allm. läroverkets aula i Kristianstad under fru Elisabeth Sjövals ordförandeskap. Styrelse- och revisionsberättelserna för 1922 års verksamhet upplästes och godkändes, varpå ansvarsfrihet beviljades. Till ledamot av styrelsen efter fru Eva Vult von Steyern, som under året avlidit, valdes fröken Anna Jönsson och efter fil. kand. Ruth Wedin, som avsgit sig fortsatt uppdrag, friherrinnan Olga Marcks von Württemberg. Övriga styrelseledamöter omvaldes liksom styrelsesuppleanterna, dock med undantag av fru Elin Meehelsen, vilken avsgit sig och som ersattes med fröken Ilma Ehrnberg. Revisorerna omvaldes och till revisorssuppleant i stället för fröken Anna Wenster, som undanbett sig återval, utsågs fru Anna Nilsson. Till mötesvärdinnor valdes fruarna Emma Nilsson, Ruth Dörning och Maja Engberg. Styrelsen konstituerade sig med fru Elisabeth Sjövall som ordförande, fru Greta Sæve-Andersson v. ordf., fru Eva Johnsson kassör, fru Elsa

Nordlund sekreterare och fröken Ilma Ehrnberg som vice sekreterare.

Mötet beslöt därefter att antaga följande resolution med anledning av den k. proposition om kvinnors tillträde till statstjänst, som nu framlagts i riksdagen:

»Kretsen uttalar härmed ett bestämt krav, att denna fråga måtte vinna en sådan lösning att den principiella likställighet mellan man och kvinna i dylik tjänst, som de av 1921 års riksdag slutligt antagna grundlagsändringarna innebära, kommer till fullt uttryck i de nya lagbestämmelserna.

Tillika vilje vi med anledning av den förestående behandlingen av frågan om avlönings- och pensionsförhållanden för kvinnor i statstjänst uttryckligen hävda att avlöningen bör göras oberoende av befattningshavarens kön och att alltså samma avlöningsgrunder må bli gällande för män och kvinnor.»

Inför en rätt talrik publik höll därefter professor Emil Sommarin, Lund, offentligt föredrag över ämnet: »Skattepolitik».

Kumlakretsen hade den 11 febr. en studie- och samkvämsafton i Brånsta skola under anslutning av ett 60-tal personer, varvid fröken Vienna Mesterton, Säbylund, höll ett föredrag om Närke, behandlande dess daning ur geologisk synpunkt. Vid därpå följande samkväm, med kaffeservering, medverkade fröknarna Lisa Skoglund, Eva Lundholm med solosång och musik. Därjämte gjordes en insamling för de nödlidande barnen i Ruhr som inbragte kr. 68:09.

Kretsen Malmö med omnejd hade sitt årsmöte den 12 februari å Stadt Hamburg, varvid förhandlingarna leddes av vice ordf. fröken Marie Louise Lundström som föredrog årsberättelsen och revisionsberättelsen. Kassarapporten utvisade att det gångna årets räkenskaper balanserat med kr. 3,582:35. Ansvarsfrihet beviljades styrelsen för 1922 års förvaltning.

Till ledamöter av styrelsen omvaldes fru Lina Gren-Nilsson, fröken Marie Louise Lundström, fröken Anna Nilsson och fru Oliwa Selmer, samt nyvaldes efter fru Karin Norrman och direktör Axel Hultman, som undanbett sig återval, fru Magnhild Björk-

vall och fröken Maria Kärrberg. Till revisorer valdes fröken Millie af Rosenschöld och Emma Svensson och till revisorssuppleanter fröken Hanna Lindstrand och fru Anna Green. Att representera kretsen vid förbundets årsmöte i Göteborg valdes fru Elisabeth Quensel med e. o. hovrättsnotarien fröken Elisabeth Nilsson som ersättare.

Härefter höll fröken Signe Isberg ett med skioptikonbilder belyst föredrag om reseminnen från Ober-Bayern.

Efter supén föredrog fru Adamsén-Härdelein sagor av H. C. Andersen, Fredrika Bremer och Helena Nyblom.

Skellefteå kretsen hade den 12 febr. anordnat soaré varvid ett par musiknummer utfördes av folkskollärare S. Lundmark och kapellmästare Thornquist, och solosång av överlärare Burström med fru Wermelin vid pianot. Fröken Bucht från Luleå höll därpå föredrag om kvinnans uppgift i världsförsoningsarbetet. Här följde en längre paus, under vilken kaffe serverades. Till sist visades ett 10-tal tablåer vilka livligt applåderades av publiken.

Landskrona kretsen hade den 14 febr. årsmöte å Hotell Continental varvid föreståndarinnan för Landskrona husmodersskolor, fröken Annie Weibull höll ett föredrag om »Kvinnlig yrkesutbildning» byggt på studier förliden sommar under en resa i England, Frankrike och Schweiz.

Ystadskretsen hade den 14 febr. årsmöte å hotell Continental varvid förhandlingarna leddes av friherinnan Anna Staël von Holstein. Ansvarsfrihet beviljades förvaltningen under 1922, vilket år kretsen räknade 116 medlemmar. Till styrelse valdes friherrinnan Anna Staël von Holstein, ordförande, fru Maja Strandberg, vice ordförande, fröken Olga Johnson, sekreterare, fru Clary Schultz, kassör, fröken Anna Fridman, fruarna Anna Nilsson, Herta Persson, Alpha Stenberg och fröken Ida Witthoff med fröken Brita Holmer, fru Ingeborg Olson och fröken Elin Strandberg som suppleanter. Till

ombud vid förbundets årsmöte i Göteborg valdes fru Maja Strandberg och fröken Olga Johnson med fru Herta Persson och fröken Elin Strandberg som suppleanter. Revisorer, fröknarna Berta Grönwall och Emilia Davidsson, samt deras ersättare, fru Ingeborg Borg och fröken Ida Malmborg, återvaldes. Tio nya medlemmar anslöto sig under kvällen. Efter förhandlingarnas slut höll fröken Anna Weibull från Landskrona föredrag om kvinnlig yrkesutbildning. Aftonen avslöts med samkväm.

Stockholmskretsens årsmöte hölls den 16 febr. i K. F. U. K:s sal under ordförandeskap av fröken Ellen Kleman. Års- och revisionsberättelser upplästes och decharge beviljades styrelsen för 1922 års förvaltning.

Till kretsens ordförande återvaldes fröken Ellen Kleman och i övrigt till ledamöter av styrelsen fröken Elsa Ekström, fru Alma Faustman, fröknarna Eva Fröberg, Ingrid Hammarberg, fru Ester Hedlund, fröken Ida von Plomgren, d:r Hanna Rydh och fru, Ruth Schürer von Waldheim. Till suppleanter återvaldes fröknarna Elsbeth Fehrmann, Hanna Olsen och Inger Sundelius samt nyvaldes fru Anna Lisa Hallberg, fröken Beth Hennings och fru Gertrud Rodhe i stället för fröken Hanna Bratt, fruarna Karin Nilsson och Eva Wigforss, vilka undanbett sig återval.

Representanter vid förbundets blivande årsmöte i Göteborg utsågos till ett antal av fjorton.

Efter slutade förhandlingar vidtog diskussion om det åter framlagda regeringsförslaget angående kvinnors behörighet till statstjänst, inledd av fröken Thorstenson som gav en historik över frågans utveckling och vad som från den organiserade kvinnorörelsens sida gjorts för att föra fram den till aktualitet. I diskussionen framhöll advokat Mathilda Staël von Holstein i ett längre anförande sina skäl för att domare-tjänsterna rättvisligen böra öppnas för kvinnorna och fru Anna Wicksell talade om den erkända ställning kvinnor redan intog i Nationernas förbunds representation.

HERTHA

Tidskrift för den svenska kvinnorörelsen, utgiven av **Fredrika-Bremer-Förbundet**.

Redaktör: *Ellen Kleman*.

Förbundsmedlemmar erhålla tidskriften till ett pris av kr. 5:50, varvid prenumeration sker direkt genom **Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, 48 Klarabergsgatan, Stockholm**. *Icke-förbundsmedlemmar* prenumerera å *närmaste postanstalt* eller i *bokhandel*. Pris för postupplaga: $\frac{1}{2}$ år kr. 6:50; $\frac{1}{3}$ år kr. 3:50; $\frac{1}{4}$ år kr. 1:90. Lösnummer 65 öre. *Redaktion och expedition: 48 Klarabergsgatan II, Stockholm*. Redaktions-tid: *tisdagar och fredagar kl. 1—3*. Allm. T. Norr 48 50, Riks 27 62. Expeditionen: *kl. 11—4 varje söckendag*. Allm. T. Norr 48 50, Riks 27 62.

Tidning för Lärarinnor

utkommer sedan 1898 med ett nr i veckan.

Redaktris: *Anna Hammar Dahl*. Adress:

Pipersgatan 9, Stockholm. Utgår till skolhusen,

speciellt å landsbygden, över hela Sverige. Kom-

munernas annonsorgan vid ledigförklarande av

skoltjänster.

Tidning för Lärarinnor fyller 1923 25 år.

Collan-Oljan

Världens förnämsta läder-
preservativ, gör skodonen
absolut vattentäta och minst
dubbelt varaktiga.

A.-B. Collan-Olje-Fabriken
T. OLSEN - STOCKHOLM

Annons

för HERTHA upptagas av
fröken INGEBORG BERG-
STRÖM, Östermalmsg. 31.
Rikst. 75783. Riks 75783

Svensk Hemslöjd

Biblioteksgat. 12
Rikstel. Allm.
76 25. N. 8143.

Möbler, Mattor, Textilier, Spetsar, Nationaldräkter, Lergods, Smide, Armatur
m. m.

Tysk språklärlarinna

ålder omkring 35 år, som beherskar engelska och franska språken, även kunnig i spanska, söker anställning i svensk familj; är villig deltaga i hushålls göromål och sömnad. Närmare upplysningar lämnas av *Anna Kleman, Valhallavägen 59, Stockholm*.

INNEHÅLL.

Den nya behörighetspropositionen. Av *Axiane Thorstenson.*

Kvinnornas tillträde till domarämbeten. Av *Ruth Stjernstedt.*

Sakkunnigekommitténs förslag om kvinnliga präster.

De tre nya kretsarna.

Med Fredrika Bremers vän i ett Birgittas kloster. Av *Emilia Fogelklou.*

Från F.-B.-F.-kretsarna.

Andrea Eneroths Högre Handarbetsseminarium

Kommendörsgatan 32, 1 tr. **STOCKHOLM** Allm. Tel. Östern. 16 18
Av Kungl. Maj:t godkänd högre lärarinnekurs på 1 eller 2 år.

Ettårig eller tvåårig lärarinneutbildning. Seminariet åtnjuter **statsanslag** och kan därför mottaga några frielever. **Ansökan** göres helst före den 1 juni till nytt arbetsår, som börjar 1 sept. Mottagningstid varje dag 12—1. Fullständigt prospekt sändes på begäran.

FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDETS

— SJUKKASSA —

för bildade självförsörjande kvinnor

Expeditionen: KLARABERGSGATAN 48 "

OBS.! Öppen endast tisdagar kl. $\frac{1}{2}$ 11— $\frac{1}{2}$ 1, fredagar $\frac{1}{2}$ 3—4. **OBS.!**